

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060103

DOM
2012-06-15
Stockholm

Mål nr
M 2940-12

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-03-09 i mål nr M 4411-11, se bilaga

KLAGANDE

1. J M
2. Å M, samma adress

MOTPARTER

1. C B
2. M B, samma adress
3. Länsstyrelsen i Östergötlands län
581 86 Linköping

SAKEN

Fastställande av datum för fullgörande av föreläggande avseende återställande av botten på fastigheterna X och Y i Norrköpings kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen fastställer mark- och miljödomstolens dom och Länsstyrelsens i Östergötlands län beslut den 10 oktober 2011 (dnr 535-4807-10) med endast den ändringen att föreläggandet ska vara fullgjort senast den 30 november 2012 samt att bottenarbeten inte får ske den 1 juni – den 31 augusti 2012.

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Dok.Id 1019322

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00

J och Å M har yrkat att arbetet med att återställa botten på fastigheten X i Norrköpings kommun ska vara slutfört senast den 1 oktober 2012 och att bottenarbeten inte får ske den 1 juni – den 31 augusti 2012. Till stöd för sin talan har de anfört följde. Om domen meddelas i juni återstår det två månader att planera och upphandla arbetet samt en månad för utförandet. Själva arbetet tar troligen en till två dagar.

C och M B har bestritt yrkandet. Till stöd för sin talan har de anfört i huvudsak följde. Om inget bottenarbete får utföras den 1 juni – den 31 augusti 2012 har de endast september månad på sig att utföra arbetet. Slutdatumet för återställandet bör i stället bestämmas till den 30 november 2012.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har tillstyrkt J och Å M:s yrkande i sin helhet. Länsstyrelsen har anfört att begränsningen i tid inte bör påverka C och M B:s möjligheter att fullgöra återställandet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Länsstyrelsen i Östergötlands län beslutade den 10 oktober 2011 att förelägga C och M B att senast den 31 december 2011 återställa botten på fastigheterna X och Y. C och M B överklagade beslutet till mark- och miljödomstolen som den 9 mars 2012 avslog överklagandet utan att fastställa en ny tid för fullgörandet av föreläggandet.

Den fråga som Mark- och miljööverdomstolen nu har att pröva är endast vid vilken tidpunkt det av länsstyrelsen meddelade föreläggandet senast ska vara uppfyllt.

Omfattningen av den påverkan som genomförd muddring har på enskilda och allmänna intressen kan inte antas skilja sig nämnvärt åt beroende på om återställandet av botten slutförs senast den 1 oktober eller den 30 november 2012. Men hänsyn till detta samt med beaktande av att det kan krävas en viss tid för att planera och eventuellt upphandla arbetet med att återställa botten, anser Mark- och miljööverdomstolen att tidpunkten för när länsstyrelsens föreläggande senast ska vara fullgjort kan bestämmas till den 30 november 2012.

J och Å M har yrkat att bottenarbeten inte ska få utföras den 1 juni – den 31 augusti 2012. Länsstyrelsen har delat den bedömningen och Mark- och miljööverdomstolen finner inte anledning att göra någon annan bedömning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, tekniska rådet Bengt Jonsson och hovrättsrådet Malin Wik, referent, samt tf. hovrättsassessorn Hanna Granberger. Domen är enhällig.

Föredragande har varit EvaLinda Sederholm.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-03-09
meddelad i
Växjö

Mål nr M 4411-11

KLAGANDE

C B

MOTPART

1. Länsstyrelsen i Östergötlands län
581 86 Linköping

2. J M

3. Å M

Samma adress som 2

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Östergötlands läns beslut den 10 oktober 2011 i ärende nr 535-4807-10, se bilaga 1

SAKEN

Återställande av botten efter uppförande av brygga samt muddring på fastigheten X, Norrköpings kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Den 15 januari 2010 fastställde Växjö tingsrätt, miljödomstolen, att C och M B senast den 1 oktober 2010 skulle återställa botten där muddermassor lagts upp inom vattenområdet på fastigheten X och Y så att bottennivån återställs till samma nivå som omgivande botten. Efter nya klagomål, framförda av J och Å M (ägare till fastigheten Y, har länsstyrelsen på nytt undersökt bottenförhållandena och bedömt det finnas skäl att på nytt förelägga C och M B att vidta åtgärder.

Länsstyrelsen har således, i beslut den 10 oktober 2011, förelagt C och M B

- att senast den 31 december 2011 ha återställt botten där muddermassor lagts upp inom vattenområdet på fastigheterna X och Y i Norrköpings kommun, så att bottennivån återställs till samma nivå som omgivande botten.

Som referenspunkter för återställandet ska användas de räta linjer angående ursprunglig bottennivå som framgår av de till detta beslut bifogade skisser.

Muddermassorna ska läggas ut och jämnas ut längre ut på botten inom vattenområde tillhörande fastigheten X alternativt tas upp på land och deponeras.

Föreläggandet är förenat med ett vite om 15 000 kr för var och en av C och M B.

C och M B har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

C och M B, hädanefter klagandena, har yrkat, som det måste förstås, att mark- och miljödomstolen ska upphäva länsstyrelsens beslut och således befria dem från skyldigheten att vidta ytterligare åtgärder.

Länsstyrelsen och J och Å M har bestritt bifall till klagandens yrkande.

Som skäl för yrkandet har klagandena anfört sammanfattningsvis följande. De anser att de har utfört vad som ålagts dem genom miljödomstolens dom. De har tidigare påpekat att de mätningar som de låtit utföra av företaget MiljöManagement Svenska AB inte vidimerar M:s egna mätningar. Länsstyrelsen anger att det är svårt att med säkerhet fastställa nivån för den ursprungliga botten och gör bedömningen att de räta linjer som framgår av M:s skisser kan antas vara riktiga. Länsstyrelsen gör antagandet att botten på platsen varit jämn med hänsyn till det finkorniga bottenmaterial som finns på platsen samt effekter av vågor och vattenströmmar. Mot detta kan anföras att på 29 undersökta platser av 36 är bottenmaterialet sand medan de övriga 7 är gyttja. De utgår från att länsstyrelsen inte avser att sand är ett sådant finkornigt bottenmaterial. Det kan konstateras att de arbeten som utfördes 2007 har följts genom mätningar utförda bl.a. av J M och att dessa visar att bottenprofilen inte förändrats på ett sätt som länsstyrelsen anför för att anta att en jämn botten enligt M:s skisser kan antas vara riktiga. Nivån på omgivande botten är inte alls helt jämn utan det förekommer naturliga variationer med många centimeter på närliggande mätpunkter. Det framgår bl.a. av MiljöManagement Svenska AB:s mätningar den 4 februari 2011 och av länsstyrelsens mätning den 1 december 2010 där punkter intill varandra inom opåverkat område varierar med 6-7 centimeter, se linje 22 meter från strand, mätpunkter 15, 17, 18 och 20 meter från brygga. Det framgår även av mätresultaten att bottennivåerna efter åtgärderna utförts inom det aktuella området är på samma nivå som omgivande botten. I den skiss som medföljer föreläggandet hänvisas till mätlinjer öster om bryggan, 22 meter och 16 meter från strand. I dessa linjer visar mätresultaten (MiljöManagement Svenska AB den 4 februari 2011) att vid 22 meter från strand är medelvattendjupet väster om bryggan 0,99 meter medan det öster om bryggan är 1,12 meter. Vid 16 meter från strand är medelvattendjupet väster om bryggan 0,8 meter medan det öster om bryggan är 0,82 meter. I båda dessa fall är vattendjupet större eller något större i den berörda delen än för omgivande botten i det aktuella området. De anser därför att de åtgärder som förelagts dem har blivit utförda i enlighet med domen. De har inte kunnat notera någon grumling som kan hänföras till den nuvarande bottensituationen. Inte heller har M:s företett vare sig dokument eller påstående om att sådan grumling nu-

mera förekommer. Inga grumlingstendenser kunde noteras vid MiljöManagements arbete i maj 2009 eller störande sådana vid deras arbeten med sediment i augusti 2010.

J och Å M har i yttrande anfört att återställningsarbetena inte har utförts till någon del. Som bevis för detta har de bland annat uppgivit följande. Länsstyrelsens uppmätta bottenprofiler den 1 december 2010 visar att botten inte återställts till samma nivå som tidigare, deras egna från den 5 juli 2010 och 9 oktober 2010 uppmätta bottenprofiler visar detsamma. Någon verksamhet inte iakttagits av vare sig dem eller deras permanentboende grannar. Därtill anför de att det inte har funnits några markeringar av vattengränser och dumpningsområde har inte funnits, vilket är nödvändigt för att återställning ska kunna ske på ett korrekt sätt, att B:s inte har kunnat svara på hur man kontrollerat att ursprunglig bottennivå nåtts, när exakt åtgärderna utfördes och var massorna placerades och att sjögräs växte på dumpningsområdet och inga spår av schaktning kunde ses några veckor efter det åtgärden påstods vara utförd. De ifrågasätter hur de arbeten som utförts inte skulle medföra störande grumling för dem. J och Å M har i bilaga till överklagandet bemött delar av C och M B:s överklagande samt ingivit mätresultat från mätning av bottenprofiler och ett fotografi.

Länsstyrelsen har i yttrande vidhållit sitt beslut.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen noterar inledningsvis att snart två år har passerat sedan miljödomstolens dom i mål M 3165-08 vann laga kraft genom att Svea Hovrätt, Miljööverdomstolen, den 3 juni 2010 beslutade att inte meddela prövningstillstånd. Det får anses utrett utifrån handlingarna i målet att klagandena före den 31 augusti 2010 har vidtagit någon form av åtgärd syftande till att efterkomma vad som ålagts dem genom miljödomstolens dom. Betydligt längre tid än så har passerat sedan de ursprungliga muddringsarbetena utfördes. Under sådana förhållanden måste bedömas om den typen av åtgärd som nu föreskrivits skulle ha en så pass negativ miljöpåverkan att det avgjort lämpligaste vore att låta botten i egen takt återgå till ett naturtillstånd.

I förevarande situation har inget annat framkommit än att den muddring som genomfördes år 2007 har orsakat och fortsätter orsaka grumling vilket drabbar J och Å M Ingenting tyder på att de åtgärdskrav som länsstyrelsen har fastställt skulle medföra några negativa konsekvenser för flora eller fauna inom det aktuella området.

Klagandena har mot det aktuella föreläggandet invänt att länsstyrelsens och J och Å M:s mätningar är felaktiga eftersom utgångspunkten är att botten före dumpning av muddermassor var plan och utan större nivåskillnader. Mark- och miljödomstolen anser visserligen att det saknas utredning som tvivelsutan visar att botten tidigare haft sådan karaktär, men finner likt länsstyrelsen att skäl talar för att nuvarande påtagliga nivåskillnader har sin orsak i den muddring som utförts på platsen.

När någon föreläggs vid äventyr av vite att vidta en åtgärd fordras att det tydligt framgår vad som krävs för efterkomma föreläggandet. Det går som nyss anförts inte att säga exakt hur botten tidigare sett ut men mark- och miljödomstolen anser i likhet med länsstyrelsen att den bottenprofil som länsstyrelsen tagit fasta på i sitt föreläggande är bäst lämpad att tillämpa som utgångspunkt. Mark- och miljödomstolen delar således länsstyrelsen bedömning att Klagandena har att återställa botten i enlighet med till vitesföreläggandet fogade skisser. Föreläggandet är enligt mark- och miljödomstolens bedömning, både rimligt och fullt möjligt att efterkomma.

Av det ovan redovisade följer att överklagandet ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 30 mars 2012.

Lena Stjernqvist

Erling Alm

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Erling Alm. Målet har handlagts av beredningsjuristen Erik Molander.